

Karin Bjurström har både skrivit manus och gör rollen som Sigrid Hjertén.

FOTO: RIKARD WESTMAN

Laddat om stort konstnärskap

Teater

I SJÄLEN ALLTID REN

Playhouse teater

TEXTER: ANITA GOLDMAN MANUS,

MEDV: KARIN BJURSTRÖM REGI:

ANTONIO ALONSO MUSIK, MEDV:

JOHANNA ROLL

Mamma på heltid, maka på deltid och målarinna på övertid. Sigrid Hjertén tvingades stjäla tid för att kunna utöva sin konst. Hon fick sonen Iván att leka modell medan maken Isaac Grünewald alltid var någon annanstans, oftast med någon annan.

Karin Bjurström har dramatiserat delar av boken *I själen alltid ren* som Anita Goldman skrev 1995 om Sigrid Hjertén som likasom många andra konstnärshustrur tvingades strypa sin kreativa

lust för att istället ensam ta ansvar för barn och hushåll. Karin Bjurström hämtar också insikter från sin egen mammaroll – efter fem år hemma med barn kommer hon nu tillbaka till scenen och tvinnar aktuella erfarenheter samman med dem Sigrid möter på sin väg mot en tragisk, tidig död.

Sigrid Hjertén möttes av kompakt motstånd som konstnär. "Humbug, fult" skrev Albert Engström och följdes av en rad manliga kritiker som varken förstod sig på ämnes- eller färgval trots att hon fått beröm av mästaren Matisse.

Till sist blev allt för mycket, som 47-åring blev hon intagen på Beckomberga sinnessjukhus där hon lobotomerades slarvigt – man skar för djupt. Hon fick en hjärnblödning och dog.

Karin Bjurström har skapat en 80 minuter lång, drömspelsartad skildring av en kvinna som är lika mycket barn som sin son – hon lämnades av modern, glömdes av fadern.

Pianisten Johanna Roll är ständigt med på scenen för att lägga bakgrundsstämmningar, göra musikaliska kommentarer eller tyst gestalta Isaac, som mest läser tidningar när Sigrid tar hand om Iván. Till sist läser Roll obduktionsprotokollet, vilket kliniskt beskriver det lik som just varit Sigrid Maria Hjertén med ett hjärta som väger 255 gram.

Isensättningen låter Karin Bjurström ta ut svängarna och visa ett brett register. Hon gör det självklart och med stor auktoritet och närvaro, kombinerar det lätta anslaget med stora känslor. Sigrid

får själv beskriva äktenskapet som ett slags grym iscensättning där Isaac från Stockholm skickar utstuderat erotiska brev till Paris där Sigrid försöker hitta tid att "ladda sig för att skapa" som hon säger.

Texten berättar om stora, besvärliga menstruationer, om trötthet och sexuell leda – om det kvinnliga villkoret, det ännu, som det verkar, givna kravet att ta hand om barn och hem.

Utställningar och utskällningar, sammanfattar Sigrid sin konst. *I själen alltid ren* är en iscensättning som intelligent och känsloladdat beskriver det som eftervärlden till sist förstod var ett stort konstnärskap.

LARS RING

08-13 56 09, kultur@svd.se